

Cafébezoekers spreken zich uit voor duurzame luchtvaart

Het 3e online Energietransitie Café Amsterdam op 11 februari jl. ging over de voors en tegens van een duurzame luchtvaart. Cafébezoekers waren onder andere afkomstig uit de wereld van ABN/AMRO, Oiltanking, Vattenfall, maar ook van provincie, gemeenten en NGO's. Job van der Kroft (Port of Amsterdam) en Jaap Kersten (gemeente Amsterdam) waren de gastheren en stonden achter de tap.

Het kan niet anders maar bij de oprichting van hun Energietransitie Café vorig jaar, midden in de coronatijd, hebben de uitbaters en oprichters **Job van der Kroft** en **Jaap Kersten**, die dit café op persoonlijke titel organiseren, ongetwijfeld gedacht aan een ouderwetse Amsterdamse kroeg. Zo'n café waar iedereen welkom is, voor zijn of haar mening kan uitkomen, en waar na sluiting telefoonnummers worden uitgewisseld voor verder contact.

Powered by TET

Het café is het ideale middel om met een groep van 15 innovatieve professionals, overheden en kennisinstellingen te brainstormen over energietransitie. En omdat hierbij 'ketensamenwerking' het toverwoord is, zeiden beide partijen geen nee toen TET zich met programmamanager **Giulietta Cohen** voor dit keer bij deze editie voegde. ORAM is een van de initiatiefnemers van TET (Talks Energie Transitie Amsterdam), het platform dat bedrijven verbindt die serieus werk maken van energietransitie. Deze editie van het Café over duurzame luchtvaart was daarom "powered by TET".

Verschillende ideeën over duurzame luchtvaart

Vier cafébezoekers kregen de mogelijkheid om vanuit 4 verschillende perspectieven hun ideeën of werk te pitchen voor een duurzame luchtvaart.

Dirk Bresser is innovator bij Schiphol. Het bedrijf wil in 2030 een emissievrije luchthaven zijn. Eén van de projecten is het laten duurzaam taxiën van vliegtuigen. Bij het taxiën gebruikt het vliegtuig al kerosine. Schiphol zet daarom een zogenaamde trekker in die het vliegtuig naar de baan sleept. Vorig jaar zijn proeven uitgevoerd met één trekker, volgend jaar volgt een grotere (Europese) test met meerdere, deels elektrische trekkers. De eerste proeven zijn succesvol, de uitstoot is dankzij de trekker sterk gereduceerd.

Maarten de Zeeuw van Greenpeace juicht alle innovaties toe, maar rekent de bezoekers voor dat ondanks alle goede ideeën, zoals vliegen met synthetische kerosine, het klimaatdoel voor de luchtvaart niet wordt gehaald. En die doelstelling voor de luchtvaart is niet in lijn met het Parijsakkoord. Ook moet naar nul uitstoot in 2050. Meer vluchten zijn een ramp voor het klimaat. De Zeeuw haalde een recent onderzoek van Motivaction aan dat de helft van de Nederlanders toe is aan krimp van de luchtvaart.

Joost Brinkman is de nieuwe CEO van Synkero een projectontwikkeling start up dat synthetische kerosine maakt. Synkero gaat in samenwerking met Port of Amsterdam, SkyNRG, Schiphol en KLM een fabriek in de Amsterdamse haven opzetten dat vanuit waterstof en hergebruikte CO2 jaarlijks zo'n 50.000 ton duurzame vliegtuigbrandstof gaat produceren. KLM heeft afgelopen maand een proefvlucht gemaakt met kerosine die deels synthetisch was.

Onderzoeksjournalist **Ties Joosten** van Follow the money heeft onderzocht dat Schiphol en de KLM sowieso gaan krimpen, niet vanwege milieuredenen maar vanwege bedrijfseconomische oorzaken. Redenen zijn onder andere de opkomst van meerdere

luchthavens in de oliestaten die de functie van Schiphol overnemen als brug tussen Azië en Amerika (ook de brandstof is stukken goedkoper in de oliestaten). De KLM gaat het onderspit delven ten opzichte van Air France dat veel groter is, bovendien zijn twee luchtvaartreuzen op nog 300 kilometer afstand economische zeer onvoordelig.

Meest duurzame luchthaven ter wereld?

Na de pitches werden de cafébezoekers verdeeld in twee groepen waarbij iedereen ongeacht haar of zijn eigen mening, werd onderverdeeld in 'voor' of 'tegen'. Het aantrekkelijke van deze vorm is dat het kan voorkomen dat tegenstanders van de groei van de Schiphol zich moeten verplaatsen in gedachtewereld van de voorstanders en andersom. Uiteindelijk was er ondanks alle tegenstellingen ook veel potentie om met elkaar op te trekken om een duurzame luchtvaart te realiseren. Schiphol zou bijvoorbeeld ondanks het verlies van vluchten (waar de meeste bezoekers het wel over eens waren) zich moeten gaan profileren als de meest duurzame luchthaven ter wereld.

Een onafhankelijke jury riep twee debatwinnaars uit en vlak voor sluiting werden de bezoekers (zoals een goed café betaamd) door middel van het trekken van namen uit een hoge hoed aan elkaar gekoppeld om op een later moment, onder het genot van een kop koffie, door te praten over het belang van een duurzame luchtvaart.

Meer informatie over het Energietransitie Café Amsterdam?

Voor meer informatie neem gerust contact op met Jaap.Kersten@amsterdam.nl of Job.van.der.Kroft@portofamsterdam.com